

Верховний
Суд

Європейські орієнтири у гармонізації корпоративного права України:

виклики для бізнесу, прогалини регулювання та судова практика як інструмент правової адаптації

Лариса РОГАЧ

голова Касаційного господарського суду
у складі Верховного Суду

30 травня 2025 року

Міжнародна науково-практична конференція

ОСНОВНІ ОРІЄНТИРИ ГАРМОНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА З НОРМАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:

- прозорість корпоративного управління;
- забезпечення відкритості інформації про бенефіціарних власників та структури управління;
- захист прав міноритарних акціонерів: гарантії проти зловживань з боку мажоритарних акціонерів;
- спрощення транскордонної діяльності: уніфікація правил для полегшення діяльності бізнесу в межах ЄС.

Директиви та регламенти ЄС у сфері корпоративного права:

- Директива (ЄС) 2017/1132 щодо деяких аспектів корпоративного права (кодифікація);
- Директива (ЄС) 2014/86/ЄС про внесення змін до Директиви 2011/96/ЄС про спільну систему оподаткування, що застосовується до материнських і дочірніх компаній із різних держав-членів;
- Директива (ЄС) 2019/2121 щодо транскордонних перетворень, злиттів та поділів;
- Директива (ЄС) 2006/43/ЄС про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності;
- Регламент (ЄС) 2015/848 Європейського Парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про провадження у справах про неплатоспроможність.

Важливі законодавчі зміни у корпоративному праві:

Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»;

Закон України № 2465-IX
«Про акціонерні товариства»;

Закон України № 3587-IX
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління».

Виклики для бізнесу. Прогалини регулювання

Закон України від
09.01.2025 № 4196-IX «Про
особливості регулювання
діяльності юридичних осіб
окремих організаційно-
правових форм у
перехідний період та
об'єднань юридичних
осіб»

Судове тлумачення Процесуальний аспект

Справа № 904/4887/18

Сформульовано позицію щодо юрисдикції спорів за участю кооперативів, визначивши їх як корпоративні та такі, що підлягають розгляду в порядку господарського судочинства (постанова ВП ВС від 17.12.2019 у справі № 904/4887/18).

Справа № 910/20261/16

Підтверджено що учасники товариства, зокрема міноритарні акціонери, мають право подавати похідний позов без необхідності отримання згоди загальних зборів чи інших органів товариства, якщо це необхідно для захисту інтересів компанії (постанова ВП ВС від 26.11.2019 у справі № 910/20261/16).

Судове тлумачення

Матеріальний аспект

Справа № 916/2813/18

Це рішення усунуло правову невизначеність, створивши своєрідний прецедент для розгляду спорів за участю ПП у господарському судочинстві за аналогією до норм про господарські товариства (постанова ВП ВС від 29.06.2021 у справі № 916/2813/18).

Справа № 908/137/18

Сформульовано позицію щодо процедури примусового викупу акцій (squeeze-out) (постанова ВП ВС від 24.11.2020 у справі № 908/137/18).

Справа № 910/4210/20

Сформульовано позицію щодо доктрини alter ego, зокрема у справах, пов'язаних із корпоративними спорами та відповідальністю пов'язаних осіб (постанова КГС ВС від 20.07.2022 у справі № 910/4210/20).

Судова практика КГС ВС, яка вплинула на бізнес- клімат

Банківська гарантія

Постанова ОП КГС ВС від
17.05.2024 року у справі
№ 910/17772/20

Третейське застереження

Постанова ОП КГС ВС від
30.08.2024 у справі
№ 911/1766/22

ІНСТИТУЦІЙНА
СПРОМОЖНІСТЬ
ГОСПОДАРСЬКИХ
СУДІВ

Система господарських судів в умовах війни

Господарський суд
Миколаївської області

29.03.2022

Господарський суд
Харківської області

28.10.2024

Ефективність
здійснення
судочинства КГС ВС
у 2024 році

97,5%

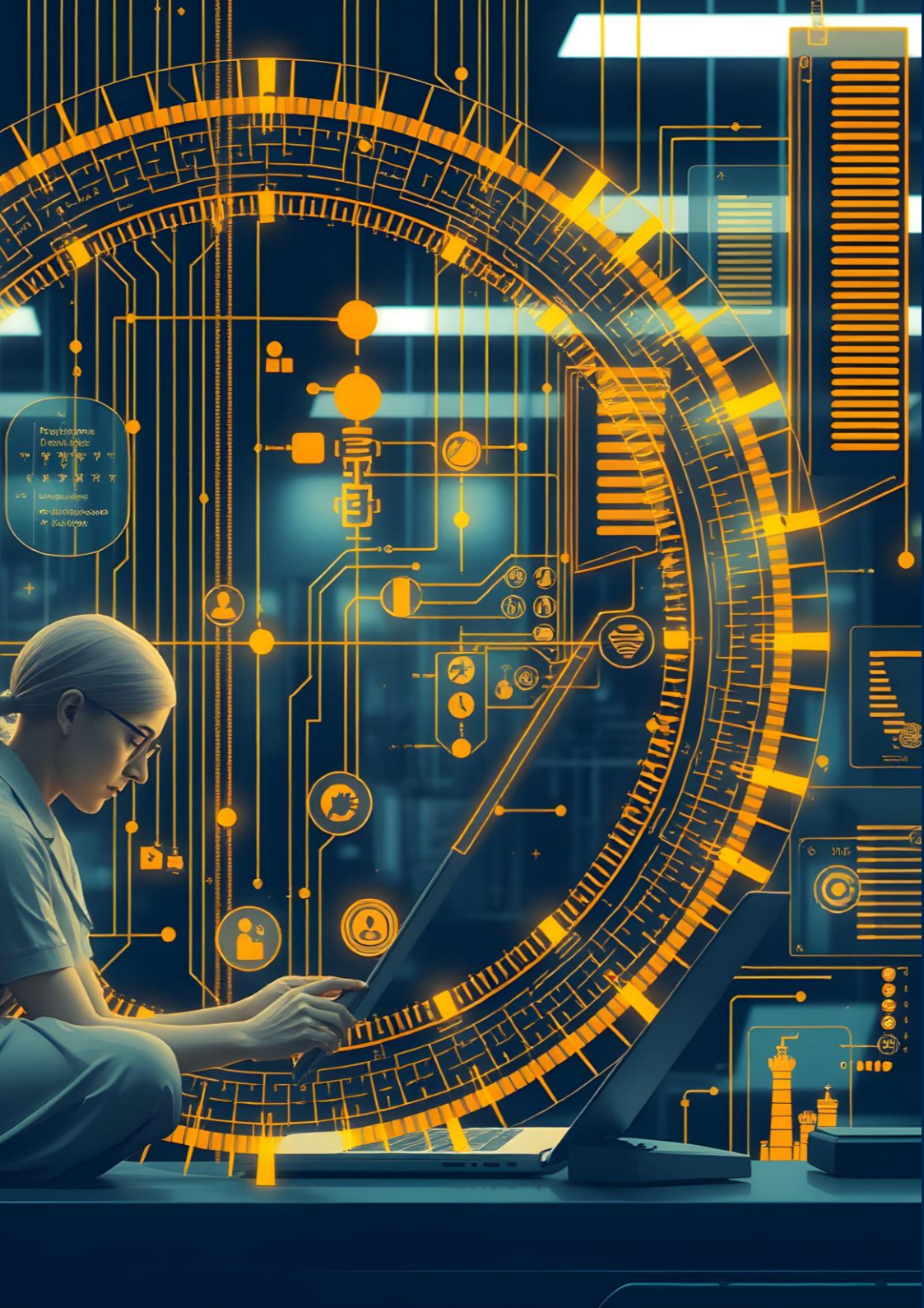
226
днів

Середній строк
розгляду справи від
першої до
касаційної інстанції

Стягнуто на
користь суб'єктів
господарських
відносин

1 158,8
млрд
грн

Цифровізація господарського судочинства:

- у КГС ВС протягом 2024 року до електронних кабінетів користувачів було надіслано майже **109,6 тис. судових документів**;
- у КГС ВС протягом 2024 року **53 %** або **3,3 тис. судових засідань** здійснювалися у режимі відеоконференції.

Інституційний розвиток системи господарських судів

SIFoCC

Верховний
Суд

Дякую за увагу!

